

חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 41), תש"ם-1980 *

הוספת סעיף
130א

1. אחרי סעיף 130 לפקודת מס הכנסה: (להלן – הפקודה) יבוא:

130א. (א) יהלומן יהיה רשאי לנהל במטבע חוץ את פנקסי החשבונות שהוא חייב בניהולם על פי סעיף 130, לגבי עסקו ביהלומים, לפי כללים שיקבע שר האוצר באישור ועדת הכספים של הכנסת שיכללו את התנאים שבהם יהיה רשאי מי שבחר לנהל פנקסים כאמור לחזור בו מבחירתו; לענין זה –

"ניהול פנקסים במטבע חוץ וקביעת ההכנסה בהתאם לכך

"יהלומן" – מי שעסקו או חלק מעסקו עיבוד יהלומים, מסחר ביהלומים או תיווך בהם;

"עסק ביהלומים" – עיבוד יהלומים, מסחר ביהלומים או תיווך בהם.

(ב) שר האוצר רשאי, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע לגבי יהלומן שבחר לנהל פנקסים כאמור בסעיף קטן (א) כללים לקביעת הכנסתו החייבת החישובה, ובמיוחד לענין ההוצאות, ההכנסות והפחת, וכללים בדבר חיוב במס ותשלום מס והפרשי הצמדה וריבית עליו, הכל בהתחשב בניהול הפנקסים במטבע חוץ כאמור; כללים לפי פסקה זו יחולו על אף האמור בכל דין."

הוספת סעיף
145א

2. אחרי סעיף 145א לפקודה יבוא:

145א. רשאי פקיד השומה, בלי לגרוע מסמכויותיו האחרות על פי פקודה זו, לקבוע לפי מיטב שפיטחו את סכום הכנסתו החייבת של נישום שהוא יהלומן כמשמעותו בסעיף 130א וניהל את רישומיו כנדרש בהוראות הנציב לפי סעיף 130, אם סבור פקיד השומה שהכנסת היהלומן לפי רישומיו איננה סבירה, ובלבד שלפני שיקבע שומה כאמור יודיע פקיד השומה ליהלומן על החלטתו לשומו כאמור ויאפשר ליהלומן לערור לועדה לקבילות פנקסים, באחת משתי עילות אלה:

"סמכות לשום יהלומנים

(1) התוצאה העסקית היא סבירה;

(2) היקף השימוש שלו באותן הקלות מהוראות הנציב, שקבע שר האוצר, לא היה בו כדי להשפיע באופן מהותי על התוצאה העסקית."

תיקון סעיף 146

3. בסעיף 146 לפקודה –

(1) בסעיף קטן (א), בסוף פסקה (2) יבוא "בעררו של יהלומן על פי סעיף 145א ישחתף בדיונים בלבד גם נציג של היהלומנים שימנה שר האוצר על פי המלצת נציגי הענף";

(2) בסעיף קטן (ב), אחרי "בקשר לקבילות פנקסי חשבונות" יבוא "או על החלטת פקיד השומה על פי סעיף 145א";

* נתקבל בכנסת ביום י"ז באב תש"ם (30 ביולי 1980); הצעת החוק ודברי הסבר פורסמו בה"ח 1460, תש"ם, עמ' 266.

1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 6, עמ' 120; ס"ח תש"ם, עמ' 101, עמ' 164.

(3) אחרי סעיף קטן (ד) יבוא:

"(1ד) בדונה בערר על פי סעיף 1א145 רשאית הועדה להחליט שפקיד השומה אינו רשאי להשתמש בסמכותו לפי הסעיף האמור";

(4) בסעיף קטן (ה), אחרי "על פי סעיף 130(א)2", (ד) או (ח) יבוא "או על פי סעיף 1א145".

4. יהלומן שבחר לנהל פנקסים במטבע חוץ על פי תקנות מכוח סעיף 130א לפקודה, והתחיל לנהלם לא יאוחר מיום כ"ב בחשון תש"ם (1 בנובמבר 1980), יחושבו רווחיו ממכירת מלאי שהיה לו ביום שהתחיל לנהל את פנקסיו כאמור, על יסוד שער הדולר של ארה"ב באותו יום, לפי עלות הרכישה בדולרים, גם אם לענין קביעת הכנסותיו בשנות מס קודמות הובא בחשבון לגבי אותו מלאי שער דולר אחר.

הוראות מעבר

5. הפרשי הצמדה שנצברו לחובתו של יהלומן מעסקו ביהלומים לפני שהתחיל בניהול פנקסיו על פי הוראות הנציב לפי סעיף 130 לפקודה, לא יוכרו לו כהוצאה, והפרשי הצמדה שנצברו לזכותו לפני המועד האמור לא ייחשבו כהכנסה בידי.

הוראת שעה –

הפרשי הצמדה

6. (א) יהלומן שהתחיל לנהל את פנקסיו על פי תוספת ט"ז להוראות מס הכנסה (ניהול פנקסי חשבונות) (מס' 2), תשל"ג–1973² (להלן – תוספת ט"ז), לא יאוחר מיום כ"ב בחשון תש"ם (1 בנובמבר 1980), וניהל אותם כך בשנות המס 1980 וכיסס עליהם את הדו"חות שהגיש על פי סעיף 131 לפקודה, לא יחוייב, בשל השנים שקדמו לשנת המס 1980, בתשלום מס נוסף על פי סעיף 191ב לפקודה לגבי הכנסה מעסקו ביהלומים, ואם שילם מס נוסף על הכנסה מעסקו האמור יוחזרו לו המס הנוסף והפרשי הצמדה וריבית ששילם על אותו מס נוסף.

הוראת שעה –

מס נוסף

(ב) החזר כאמור בסעיף קטן (א) ייעשה על פי בקשת הנישום שהוגשה עם הדו"ח שעל פי סעיף 131 לפקודה לשנת המס 1980 או לאחר מכן, ובתוספת ריבית והפרשי הצמדה וריבית כמשמעותם בסעיף 159א לפקודה.

(ג) מי שבשנת המס 1981 או 1982 היה יהלומן ולא ניהל את פנקסיו על פי תוספת ט"ז או לא ביסס את הדו"ח שלו באותן שנות מס על הפנקסים, והוחזר לו סכום כלשהו על פי סעיפים קטנים (א) ו-(ב), ישלם את סכום החזר לפקיד השומה, עם קבלת דרישתו, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כאמור מיום קבלת ההחזר ועד יום החזרתו לפקיד השומה, ואם לא שילם את המס הנוסף ישלם אותו בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כאמור בסעיף 187(א) לפקודה, וסעיף 187(ב) לפקודה לא יחול לגביו.

(ד) נישום החולק על דרישת פקיד השומה לתזויר לו את סכום החזר או לשלם את המס הנוסף כאמור בסעיף קטן (ג) בטענה שניהל את הפנקסים כאמור ושיסס את הדו"חות שלו עליהם, רשאי לערער עליה תוך ששים ימים לפני בית המשפט המחוזי שבאזור שיפוטו פעל פקיד השומה.

(ה) הוראות סעיף זה יחולו על מי שנפטר לפני תום שנת המס 1980, והנציב רשאי להתחיל את ההוראות האמורות גם על מי שתוכיח להנחת דעת הנציב שהוא פסק להיות יהלומן לפני המועד האמור מחמת מצוקה כלכלית חמורה.

² ק"ת תשל"ג, עמ' 626; תשל"ט, עמ' 426.

7. יהלומן שהוא חברה תעשייתית כמשמעותה בחוק עידוד התעשייה (מסים), תשכ"ט—1969, שבחר לנהל פנקסים במטבע חוץ על פי תקנות מכוח סעיף 130א לפקודה, לא יהא זכאי בשנת המס 1980 לניכוי בשל מלאי על פי סעיף 5 לחוק האמור.

8. לענין דו"חות שיידרשו יהלומנים להגיש לפי סעיף 135 לפקודה ליום ג' בניסן תשל"ט (31 במרס 1979) או לתאריך אחר שקבע פקיד השומה והקודם לתחילתו של חוק זה, יקבע הנציב כללים לפי שיקול דעתו בדבר דרכי קביעת ערך ההון, הנכסים וההתחייבויות, ובין השאר יקבע שער רכישה ממוצע למטבע חוץ לחישוב גידול ההון הנקי על יסוד דו"ח כאמור ורשאי הוא לקבוע שערי רכישה ממוצעים שונים בהתחשב בהקופת עיסוקם של היהלומנים בענף היהלומים.

9. שר האוצר רשאי בצו, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לקבוע שהוראות חוק זה, כולן או מקצתן, יחולו לגבי מי שעסקו או חלק מעסקו עיבוד אבני חן מסוג אודם, ברקת או ספיר. מסחר באותן אבני חן או תיווך בהן, ורשאי הוא לקבוע כי ההוראות יחולו בתנאים ובסייגים שקבע.

יגאל הורביץ
שר האוצר

מנחם בגין
ראש הממשלה

יצחק נבון
נשיא המדינה

³ ס"ח תשכ"ט, עמ' 232.

תיקון טעות *

(לפי סעיף 16(ח) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תשי"ח—1948)

בסעיף 1 לפקודת הנמלים [נוסח חדש], תשל"א—1971, בהגדרת "נמל", במקום "לתוספת" יבוא "להם".

שמואל תמיר
שר המשפטים

דוד גלס
יושב ראש ועדת החוקה חוק ומשפט
של הכנסת

* נתקבל בוועדת החוקה חוק ומשפט ביום ב' באב תש"ם (15 ביולי 1980).
1 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 20, עמ' 443.